

ÁLLÍTÓLAG...

...Hajdu Győző - a marosvásárhelyi Igaz Szó c. irodalmi folyóirat főszerkesztője, s egyébként közmegegyezett talpnyaló - megtiltotta beosztottjainak, hogy aláírják a Lăncrănjan-könyv elleni tiltakozó memorandumot, amelyről az ELLENPONTOK 3-as számában adtunk hírt. Ennek ellenére a szerkesztőség nagy része aláírta a tiltakozó levelet.

Hivatalos válasz sem a kolozsvári, sem a marosvásárhelyi beadványra nem érkezett, de sokan tudni vélik (az egyébként mások által cáfoltt hírt), hogy Fazekas János, a román kormány volt magyar minisztere Ceaușescuval személyes vitába keveredett a Lăncrănjan -könyv miatt, s látványos bukását ez okozta. Itt jegyezzük meg, hogy egyes híresztelések szerint egy minisztertanácsi ülésen Fazekas kikérte (volna) magának a Lăncrănjan -könyv féktelenül sovíniszta és már-már pogromra-bujtogató hangját, mire Ceaușescu békítőleg megjegyezte, hogy a dolgot nem kell túlértékelni; a könyv egyébként - ő is olvasta - semmi ilyet nem tartalmaz, és véleménye szerint jó mű. Egyetlen hibája van, hogy Kádár János személyét támadja; márpedig - így Ceaușescu - Kádárt kritizálni vagy támadni egyedül az ő, mármint a Ceaușescu feladata...

□

...Margitta városában (Bihar megye) a szekuritáté a magyar diákokat sorra bevitte, és a hosszas kihallgatás során megfenyegette őket. A kihallgatás azzal kezdődött, hogy vallják be, és adják írásba, ki milyen politikai jellegű kijelentéseket tesz, majd pedig családjuk politikai állásfoglalásáról, a szülők elvettett kijelentéseiről faggatóztak.

A kihallgatásokon elcsattant néhány pofon, de kifejezett verésre, értesüléseink szerint, egyelőre nem került sor.

A legérdekesebb fejlemény viszont - s egyben egyesek szerint a gyermekek megfélemlítésének ez volt a fő oka -, hogy a szekusokat a leginkább az izgatta, miért fizetnek elő a fiatalok az *Ifjúmunkás* című, a román KISZ magyar nyelvű lapjára, s miért nem a román nyelvű lapot, a Scînteia Tineretului-t rendelik meg? A román kommunisták számára, úgy látszik, ma már aligha számít készpénznek boldogult Marx internacionalizmusa, ha már saját kommunista lapjukat is potenciális irredentizmussal vádolják. Mi jöhet még ezután?!

A kihallgatásokat a szeku néhány újabb pofonnal s azzal a fenyegetéssel zárta, hogy ha a gyerekek bárkinek szólni merészelnek a történekről, kicsapják őket az ország valamennyi iskolájából, és "ha elütné őket véletlenül egy autó, akkor tudják meg, hogy az nem is volt egészen véletlen"! Nem dramatizálni akarjuk a történeteket, egyszerűen csak megjegyezzük, 12 és 17 év közötti fiatalokról van szó!

A "hírtilalom" ellenére több szülő - kiknek emberi tartását nem tudjuk eléggé csodálni - azonnal értesített több olyan embert, és reméljük, az *Ifjúmunkás* című bukaresti kommunista lap szerkesztőit is, akik a nyilvánossággal tudatni tudták a román Gestapo újabb gaztettét.

Példájukat, mindannyiunk érdekében, követendőnek tekintjük, és a vállalt kockázatot köszönjük...

□

...riasztó hírek szivárognak át a határon Magyarországról. Országszerte beszélnek a jól értesült körökben, hogy az Erdélyből Magyarországra való áttelepülés körülményeit a magyarok 1983. január 1-gyel meg akarják szigorítani. Nem tudjuk, hogy ez konkrétan mit fog jelenteni, de az biztos, hogy már most felér egy kálváriával az áttelepülés megvalósítása, s nem egyedül a román szervek jóvoltából.

Elgondolmányos dolog: 1938-ban a bécsi üldözöttek jó részét, 1939-ben a lengyel menekülteket, 1944-ben a francia hadifoglyokat tárt karokkal fogadta az annyit átkozott Horthy-rendszer, így megmentve őket. S most a "szocialista" Kádár-rendszer elzárja az erdélyi magyarok elől azt az egyetlen utat, amely - sokuk számára - az egyetlen lehetőség az életben maradásra. *Nem az Erdélyből való menekülést propagáljuk, hisz tisztában vagyunk vele, hogy történelmi felelősségünk szülőföldünket úgy-ahogy megőrizni az egész nemzet számára, s ennek egyik nélkülözhetetlen feltétele, hogy itt maradjunk*; de vannak egyéni esetek, amikor ez nem lehet szempont, mert bizonyos embereket a román szervek eleve a határokon túl vagy "egyebütt" akarnak látni. Ezt az "egyebütt"-et, úgy véljük, nem kell a magyar hatóságok, s főképp a KEOKH illetékesei előtt bővebben taglalnunk, hisz, mint hírlík, külön összekötő működik mindkét részről - a románok oldaláról valamiféle Budai ezredes -, akik révén a két titkosszolgálat kicseréli az adatokat az áttelepülni szándékozó egyének és mások priuszára vonatkozóan is. "Malomkövek között?" - ahogyan gyakran mondogatják? Úgy tűnik, igen. Mi lennénk a legboldogabbak, ha a magyar szervek erre mihamarabb rácsúfolnának...

(Ara-Kovács Attila és Keszthelyi András)